

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/240903,Zbrodnie-z-czasow-PRL-nie-ulegaja-przedawnieniu.html>
22.04.2026, 19:12

[Następny](#)

[Powrót](#)

Zbrodnie z czasów PRL nie ulegają przedawnieniu

22 kwietnia 2026 r. przedstawiliśmy nowe ustalenia w śledztwie dotyczącym zbrodni komunistycznej sprzed 45 lat. Antoni Browarczyk został zastrzelony podczas protestów przeciwko stanowi wojennemu 17 grudnia 1981 roku w Gdańsku. Podejrzany o bezprawne użycie broni palnej jest były podporucznik Sił Zbrojnych PRL Bolesław P. W konferencji prasowej wzięli udział dr hab. Karol Polejowski, zastępca prezesa IPN, prok. Andrzej Pozorski, szef pionu śledczego IPN oraz dr Marek Szymaniak, dyrektor Oddziału IPN w Gdańsku.

21.04.2026

[Archiwum Zbrodni ofiary totalitaryzmów pion śledczy IPN PRL Stan wojenny Zbrodnie komunistyczne](#)

Podczas spotkania z mediami w Gdańsku zostały przedstawione nowe ustalenia dotyczące śmiertelnego postrzelenia Antoniego Browarczyka. To kolejne śledztwo IPN w ramach projektu „Archiwum Zbrodni”.

W wyniku podjętego na nowo w 2025 roku śledztwa prokurator Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Szczecinie postanowił o przedstawieniu zarzutu byłemu podporucznikowi Sił Zbrojnych PRL (obecnie kapitanowi) Bolesławowi P. 17 grudnia 1981 roku w Gdańsku pełnił on służbę patrolową przy budynku tamtejszego Komitetu Wojewódzkiego PZPR. Użył broni palnej, oddając co najmniej 45 wystrzałów pociskami bojowymi w kierunku węzła komunikacyjnego „Hucisko”, gdzie zgromadziły się osoby protestujące przeciwko wprowadzeniu w Polsce stanu wojennego. W wyniku tych działań dwudziestoletni Antoni Browarczyk doznał śmiertelnej rany postrzałowej głowy, a trzy inne osoby – ciężkiego uszczerbku na zdrowiu.

Antoni Browarczyk, urodzony 21 października 1961, był jedną z pierwszych i najmłodszych ofiar stanu wojennego. Ten dwudziestoletni członek wspólnoty przy duszpasterstwie dominikańskim aktywnie włączył się w działalność przeciwko wprowadzeniu stanu wojennego już 13 grudnia 1981 r. 16 grudnia uczestniczył w walkach ulicznych w Gdańsku.

Podczas konferencji zastępca prezesa IPN dr hab. Karol Polejowski podkreślił:

- Bywa tak, że sprawcy po prostu już nie żyją, ale część z nich jest jeszcze wśród nas i tym bardziej musimy dbać o to, aby sprawiedliwości stało się zadość. By sprawcy nie pozostali anonimowi, bezimienni, aby powiedzieć, kto konkretnie odpowiada za śmierć tych młodych ludzi z okresu stanu wojennego, ale i lat późniejszych.

Realizujemy zasadę sprawiedliwości, upływ czasu nie ma tutaj znaczenia. Zbrodnie okresu PRL-u nie ulegają przedawnieniu. To trzeba bardzo wyraźnie podkreślić!

Jak poinformował prokurator Andrzej Pozorski postępowanie karne, prowadzone przez prokuratora Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Szczecinie, swoim zakresem objęło nie tylko okoliczności spowodowania śmierci Antoniego Browarczyka oraz obrażeń ciała innych osób. Prokurator badał także kwestie związane z utrudnianiem postępowania karnego w tej sprawie oraz sposobem prowadzeniem śledztwa przez Prokuraturę Marynarki

Wojennej w 1981 i 1982 roku. Ujawniono okoliczności jednoznacznie wskazujące, że w czasie postępowania karnego dopuszczono do utraty kluczowych dla wyjaśnienia tej sprawy dowodów, ponadto - mimo istnienia obiektywnych możliwości - zaniechano przeprowadzenia ważnych czynności procesowych i zakończono postępowanie karne, co doprowadziło do uniknięcia odpowiedzialności karnej przez sprawców bezprawnych działań.

Jako przykłady rażących zaniechań Prokuratury Marynarki Wojennej wskazać należy brak zabezpieczenia broni palnej użytej 17 grudnia 1981 roku przez funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej i ppor. Bolesława P. oraz całkowite pominięcie w śledztwie okoliczności związanych z jego udziałem w tym zdarzeniu.

Śledztwo Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Szczecinie wykazało, że z pięciu prokuratorów Prokuratury Marynarki Wojennej, wykonujących czynności służbowe w śledztwie o pozbawienie życia Antoniego Browarczyka trzech zmarło w latach 2008-2021, co uniemożliwia kontynuowanie śledztwa w tej części, natomiast dwóch z nich jest obecnie odpowiednio - sędzią sądu okręgowego w stanie spoczynku i prokuratorem byłej prokuratury apelacyjnej w stanie spoczynku. Co do tych dwóch osób postępowanie karne będzie zatem kontynuowane.

Dr Marek Szymaniak, dyrektor gdańskiego IPN, przypomniał, że pracownicy oddziału dbają o pamięć o ofiarach stanu wojennego i kultywują pamięć o Antonim Browarczyku. Co roku, w rocznicę jego zamordowania, organizują spotkania z młodymi ludźmi przy jego grobie, żeby pamięć o tym młodym bohaterze trwała.

Konferencję prasową prowadził dr Rafał Kościański, rzecznik prasowy Instytutu Pamięci Narodowej, dyrektor Biura Rzecznika Prasowego. W siedzibie gdańskiego IPN obecna była również siostra Antoniego Browarczyka Grażyna Browarczyk-Matusiak.

[Zarzuty dla byłego podporucznika Sił Zbrojnych PRL w sprawie zbrodni z czasów stanu wojennego - komunikat pionu śledczego IPN](#)

* * *

17 grudnia, około 15.30 Antoni Browarczyk opuścił z kolegami warsztat elektromechaniczny Henryka Szlendaka przy ul. Wyczółkowskiego 16, gdzie pracował. W Śródmieściu przyłączył się do trwającej demonstracji. Sytuacja na ulicach robiła się coraz bardziej niebezpieczna. Wtedy Antoni razem ze swoim kolegą Andrzejem Szczęsnowiczem postanowił pójść do jego mieszkania przy ul. Szuwały 4. W rejonie czołgu-pomnika przy ul. Hucisko zostali rozdzieleni. Browarczyk szedł dalej w kierunku ul. Wały Jagiellońskie. W pobliżu przystanku tramwajowego przy Bramie Wyżynnej otrzymał śmiertelny postrzał w głowę z pistoletu maszynowego PM-43. Śledztwo w sprawie jego śmierci umarzano trzy razy z powodu niewykrycia sprawców. W 2008 r. Antoni Browarczyk został odznaczony pośmiertnie przez prezydenta Lecha Kaczyńskiego Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Podjęcie na nowo śledztwa w sprawie śmiertelnego postrzelenia Antoniego Browarczyka przez funkcjonariuszy MO nastąpiło w ramach realizowanego w Instytucie Pamięci Narodowej od połowy 2022 roku projektu Archiwum Zbrodni. Polega ono na przeprowadzaniu przez prokuratorów analizy akt umorzonych śledztw o przestępstwa popełnione między innymi w okresie obowiązywania w Polsce stanu wojennego pod kątem nowych możliwości dowodowych, uzasadniających podjęcie na nowo, względnie wszczęcie śledztw, w sprawach niewyjaśnionych

dotąd zbrodni komunistycznych z lat 80. XX wieku.

Od tego czasu prokuratorzy Oddziałowych Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu zainicjowali łącznie 19 postępowań karnych w tej kategorii spraw. Część z nich przyniosła już wymierne efekty. Przykładowo, wniesiono akt oskarżenia przeciwko 27 byłym funkcjonariuszom Służby Więziennej, którzy 14 sierpnia 1982 roku w Kwidzynie wzięli udział w pobiciu ponad stu osób internowanych w tamtejszym Ośrodku Odosobnienia oraz fizycznie i psychicznie znęcali się nad nimi; przedstawiono zarzuty 9 byłym funkcjonariuszom MO, którzy bezprawnie użyli broni palnej wobec osób biorących udział w pokojowej manifestacji mieszkańców Lubina 31 sierpnia 1982 roku, a w następstwie wniesionych aktów oskarżenia zapadły wyroki skazujące wobec trzech byłych funkcjonariuszy ZOMO za udział w pobiciu uczestnika demonstracji ulicznej w Szczecinie w 1982 roku oraz wobec byłego funkcjonariusza MO za fałszywe oskarżenie uczestnika demonstracji ulicznej o czynną napaść na funkcjonariuszy MO podczas demonstracji ulicznej 31 sierpnia 1982 roku w Lubinie.

Zobacz:

- [Robert Chrzanowski - Sprawa Antoniego Browarczyka \(Biuletyn IPN" nr 11-12/2011\)](#)
- [Antoni Browarczyk - pierwsza ofiara stanu wojennego w Gdańsku - wystawa \[do pobrania\]](#)
- [Pamiętamy o naszych Bohaterach. Kwiaty na nowym grobie Antoniego Browarczyka \(21 października 1961 - 17 grudnia 1981\)](#)
- [Antoni Browarczyk w katalogach Biura Lustracyjnego](#)
- [Narada służbowa dyrektora i prokuratorów Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu z naczelnikami Oddziałowych Komisji](#)
- [IPN powraca do śledztw w sprawie zbrodni komunistycznych z okresu lat 80. XX wieku](#)
- W związku z [obchodami 40. rocznicy „krwawej soboty” w Kwidzynie](#) (pacyfikacja internowanych w tamtejszym ośrodku odosobnienia - 14 sierpnia 2022)
- [Czekając na prawdę - konferencja prasowa prezesa IPN dr. Karola Nawrockiego i prokuratora Andrzeja Pozorskiego](#) w związku z podjęciem na nowo śledztwa w sprawie śmierci Piotra Majchrzaka - 20 września 2022
- W związku z [podjęciem na nowo śledztwa w sprawie pobicia Wojciecha Cieślewicza](#) poinformowano o wznowieniu śledztwa, przedstawiono historię działalności i śmierci dziennikarza „Głosu Wielkopolskiego” - 16 marca 2023
- [Śledztwo w sprawie pobicia osób internowanych w Ośrodku Odosobnienia w Kwidzynie- Konferencja prasowa](#) - 13 czerwca 2023
- [Wznawiamy śledztwo dotyczące zbrodni lubińskiej - konferencja prasowa prezesa Instytutu Pamięci Narodowej](#)
- [Nowe fakty w sprawie zbrodni lubińskiej](#)
- [Czy warto dochodzić sprawiedliwości po wielu latach? \[SPOT\]](#)
- [Is it worth pursuing justice after so many years? \[SPOT\]](#)
- [Dwudziestu siedmiu byłych funkcjonariuszy Służby Więziennej oskarżonych o udział w pobiciu osób internowanych w Ośrodku Odosobnienia w Kwidzynie](#)
- [Podjęcie na nowo śledztw w sprawie bezprawnych działań funkcjonariuszy MO i SB wobec uczestników masowych protestów społecznych z 25 czerwca 1976 roku](#)
- [Podjęcie na nowo śledztwa w sprawie śmiertelnego postrzelenia Antoniego Browarczyka przez funkcjonariuszy MO](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Gdańsk

Gdańsk

PRL, stan wojenny, Zbrodnie komunistyczne

Konferencja prasowa